

'Geen privézitje'

Het nu openbare plantsoen voor het Zeemanlaboratorium dreigt een privétuin te worden.

Het J.W. van Overloopplantsoen, met de twee populieren waarvoor een kapvergunning is aangevraagd.

FOTO DINGENA MOL

Het J.W. van Overloopplantsoen is wat ze in modern jargon een postzegelparkje noemen. Maar waar die nieuwe lapjes groen vaak zo steriel zijn als een kantoorruimte in een bankgebouw, ademt het plantsoen aan de Plantage Muidersgracht, tegenover de plantenkas van de Hortus Botanicus, een rustieke sfeer. Stokoude bomen, antieke straatlantaarns, groene bankjes aan het water. Een stadse oase.

Alleen aan de kant van het Zeemanlaboratorium is het armoe troef. De fontein, aan weerszijden geflankeerd door natuurstenen beelden van Hildo Krop, doet het al jaren niet meer. De waterbak ligt vol rottend groen. En waar ooit de gedichtentafel van Adriaan Morriën stond, de schrijver die van 1947 tot zijn dood in 2002 tegenover het park woonde, gaapt nu een gat.

Uitgerekend deze groenstrook

van 154 vierkante meter is de inzet van een verbeterd conflict tussen de buurt en stadsdeel Centrum. Drie jaar geleden is het Zeemanlaboratorium, een rijksmonument dat in 1923 als Laboratorium Physica was geopend ten behoeve van Nobelprijswinnaar Pieter Zeeman (1865-1943), door de UvA verkocht aan een projectontwikkelaar.

Die verbouwde het tot vijf peperdure appartementen, maar volgens het stadsdeel is toen verzuimd te regelen dat de grond eigendom werd van de gemeente. De bewoner van het hoekappartement wil daarop nu een privétuin aanleggen.

"En dat kan dus helemaal niet," zegt advocate José Bolten, die namens 170 buurtbewoners als woordvoerder optreedt. "Al 87 jaar is het plantsoen openbaar groen, dat zeer intensief wordt gebruikt. Niet alleen door de omwonenden, maar ook door toeristen, studenten,

bejaarden uit de verzorgingshuizen en kantoorlui die hier komen lunchen. Het is de mooiste plek van het park, en dat moet nu een privézitje worden van een rijk meneer, met een hek en een heg eromheen?"

Het stadsdeel gaat volgens Bolten

'Meneer wil langs het water een steiger van acht meter hebben'

veel te ver mee in de eisen van de bewoner. "Meneer wil langs het water een steiger van acht meter hebben, terwijl dat volgens het bestemmingsplan niet eens is toegestaan. Elke dag zeggen we tegen elkaar: wat zou hierachter zitten? Er worden rare spelletjes gespeeld. Juri-

disch klopt het van geen kant."

Tegen de gevel staan twee schitterende, tachtig jaar oude Italiaanse populieren, en ook die zouden het veld moeten ruimen. Omdat de bomen volgens het stadsdeel schade aan het pand veroorzaken, is al een kapvergunning aangevraagd. "Allesmaal onzin," zegt Bolten. "Ze raken het pand niet eens. Veel mensen zijn met die bomen opgegroeid, ze horen bij het ontwerp van het gebouw. Net als de fontein. Die is van ons allemaal."

Tijdens een commissievergadering van de week kreeg Bolten amper gelegenheid haar argumenten naar voren te brengen, maar daar laat ze zich niet door afschrikken. "Ik ervaar het als heel beledigend. We zijn er bijna non-stop mee bezig, maar we worden niet serieus genomen. Als we de slag verliezen, is de kans groot dat we naar de Raad van State stappen."

Voordat we afscheid nemen, maken we nog even een rondje door het plantsoen, vernoemd naar 'opa Overloop', die één van de statige panden bij het park bewoonde. Bolten wijst op de bomen: esdoorns, meidoorns, hulst en aan de waterkant een enorme treurwilg. Maar het pronkstuk is een reus van een plataan, geplant in 1890.

Bolten: "Het gaat ons niet alleen om dat stukje grond, maar ook om de cultuurhistorische waarde van de gevel. Als die achter een heg verdwijnt, verdwijnt ook de samenhang. Het plantsoen vertelt de geschiedenis van de buurt. Einstein heeft hier nog rondgelopen, en heel wat bewoners die in de oorlog zijn gedeporteerd, hebben er voetstappen liggen. Dat mag niet zomaar worden verkwaanseld."